

Laura Stassen

woorden **Manon Laterveer - de Beer**
beelden **Nienke Wind**

Om met minder angst te hoeven leven, betalen sommigen een hoge prijs. Zo ook Laura Stassen, die twee jaar geleden op 29-jarige leeftijd besloot haar borsten preventief te laten wegnemen. Laura is draagster van het borstkankergen BRCA1, waardoor zij veel risico loopt om deze erfelijke ziekte te krijgen. 'Toen ik mij liet testen en de uitkomst positief was, wist ik al vrij snel wat mijn beslissing zou zijn. Nu ervaar ik veel meer rust dan voordat ik voor die keuze stond. Als ik opnieuw zou moeten kiezen, zou ik hetzelfde doen.'

Met borstkanker in haar familie, wist Laura dat ze er niet onderuit kwam: een bloedtest laten afnemen om te ontdekken of zij het ziekmakende gen bij zich draagt. Maar ze had het steeds voor zich uitgeschoven. Totdat haar nicht een paar jaar geleden borstkanker kreeg. Toen was het moment daar. 'Mijn nicht was zo jong als ik nu ben. Ze

was net bevallen van haar eerste kindje. In plaats van met haar baby te knuffelen tijdens de borstvoeding, moest ze beslissen welke medische behandelingen ze zou ondergaan. Zij had zich niet laten testen, en wist niet dat ze draagster was. Toen ik dat zag gebeuren, kwamen bij mij allerlei gedachten in beweging.'

De aanloop naar de bloedtest was voor Laura het heftigste, vertelt ze. Haar groene ogen dwalen af naar het hoge raam van haar woonkamer, waardoor het daglicht volop naar binnen straalt. 'Ik vroeg me af of ik wel wilde weten of ik draagster ben. En wat ik ging doen als dat zo zou zijn. Als je het eenmaal weet, is er geen weg terug. Toch merkte ik dat mijn beslissing de juiste was. Na eerst alle scenario's de revue te laten passeren, besloot ik het overzicht te laten varen en het stapje voor stapje te gaan bezien.'

Twee weken lang moest Laura op de uitslag wachten. 'Een periode die eindeloos en stroperig aanvoelde, terwijl daarna alles juist in een stroomversnelling leek te gaan,' verwoordt ze beeldend. 'Op het moment dat de arts mij de spreekkamer binnenliet, wist ik het al. Haar gezicht stond in de 'slecht-nieuws-stand'. De manier waarop ze mij een hand gaf en zuchtend mijn naam zei, waren genoeg. Ze hoefde eigenlijk niets meer te zeggen.' Laura was gelukkig niet alleen, haar toenmalige vriend vergezelde haar in alle moeilijke momenten. 'Dat was fijn, want er gebeurde zoveel tegelijk. Je hoofd zit helemaal vol, je kunt niet goed luisteren en al helemaal niet de juiste vragen stellen. Het bleek dat mijn genmutatie er exact hetzelfde uitziet als bij mijn moeder, die ook borstkanker heeft gehad en de test heeft laten doen. Toen ik het haar vertelde, moest ze heel erg huilen. Ik merkte dat ze zich schuldig voelde, alsof ze mij hiermee heeft belast. Maar daar kan ze niets aan doen, het is gewoon dikke pech.'

Als ik Laura vraag hoe ze zich voelde bij het horen van de uitslag, laat ze zien hoe bewonderenswaardig veerkrachtig ze is. Beheerst zet ze haar glas vruchtensap neer en kijkt me glimlachend aan. 'Natuurlijk baalde ik er enorm van. Ik dacht: wist ik het maar niet. Je beseft dat je in een traject terecht komt waarin je helemaal niet wilt zitten. Dat is heel confronterend. Tegelijkertijd had ik het gevoel: nu weet ik het tenminste en kan ik er iets mee doen. Vervolgstappen maken. En weet je, ik heb altijd wel gedacht dat ik draagster van het borstkankergen ben. Ik weet niet waarom. De uitslag kwam dus niet als een verrassing.'

Het medische traject waar Laura het over heeft, trad meteen na de uitslag in werking. Ze kreeg een MRI-scan om te onderzoeken of zich in haar lichaam al ongewenste processen afspeelden. Dat was niet het geval, maar de ervaring van het ondergaan van een scan was voor Laura genoeg. 'Je voelt je op zo'n moment echt een patiënt, een mogelijke zieke. Wanneer je zoals ik draagster bent van het BRCA1-gen, word je nauwlettend in de gaten gehouden. Je moet jaarlijks zo'n onderzoek ondergaan. Om vervolgens een week lang in angst en onzekerheid te

zitten over de uitslag. Dat vooruitzicht vond ik niets. Ik wist al vrij snel dat dit voor mij geen optie was. Dan maar een operatie. Niet ideaal, maar dan was ik er maar vanaf.' Voor eventjes ben ik verbijsterd door de nuchterheid van Laura, maar als ik haar zo zie zitten op de bank, past het ook bij haar. Een zachte oogopslag en sportieve haarband die haar rode krullen uit het gezicht houden. Een charmant klein spleetje tussen de tanden wanneer ze deze bloot lacht. Een jonge vrouw, die – voor zover mogelijk – grip op haar leven wil hebben. Ze wuift mijn verbazing weg. 'Er is geen andere optie. Althans, zo voelt dat voor mij. Vaak zeggen mensen dat ze mij dapper vinden. Maar het alternatief is dat je moet afwachten tot je ziek wordt. Dan denk ik: ja, die borsten kan ik wel missen. Ik wil kiezen voor het leven, zonder bang te zijn.'

Haar beslissing betekende niet dat Laura moeiteloos naar de operatie toeleefde. Omdat ze van nature veel nadenkt, liep ze tegen zichzelf aan. 'Ik merkte dat ik alles verstandelijk wilde beredeneren. Toen besepte ik ineens: dit gaat wel over mijn lijf. Daarom zocht ik hulp bij een haptonoom, om dichterbij mijn gevoel te komen. Zij vroeg me bij alles: "Wat voel je hierbij?" Grappig hoe ik daarna vanuit mijn hoofd steeds wilde weten wat ik voelde. Ik liet het gevoel nog steeds niet toe. Pas toen de haptonoom haar handen op sommige plekken van mijn lijf legde, kwamen er dingen los die ik nooit eerder had ervaren. Het was heel fijn om dit te onderzoeken.'

Terwijl we zo praten realiseer ik me dat Laura door een soort rouwproces moet zijn gegaan. Want afscheid nemen van je borsten, hoe doe je dat? Door haar openheid durf ik de vraag te stellen, en vertelt zij alsof het de gewoonste zaak van de wereld is hoe ze hiermee omging. 'Samen met een vriendin heb ik een fotoshoot laten maken. Ieder apart, maar we waren wel tegelijk in de studio. Het was een *boudoir-shoot*, zoals ze dat noemen. Met mooie lingerie, veel zwart-witfoto's. Heel stijlvol, geen make-up, gewoon puur zoals het is. Ik ben heel blij met de foto's, omdat ik het fijn vind een beeld te hebben van hoe ik was. Met mijn eigen borsten.'

Gedurende haar proces heeft Laura, die tekstschrijver is, een blog bijgehouden. 'Naast dat ik anderen wilde inspireren, werkte het voor mij ook helend om mijn verhaal op te schrijven. Hier open en eerlijk over durven te zijn omdat het een deel is van wie ik ben. Het is niet dat ik met mijn teksten iets wilde hebben om in terug te bladeren. Ik kijk liever vooruit. Met mijn blog wilde ik zin geven aan wat ik doormaakte, omdat ik merkte hoe fijn het was om de verhalen van andere vrouwen in een vergelijkbare situatie te lezen. Door met anderen te delen wat ik meemaakte en waar ik tegenaan liep, kreeg ik terug dat ze hier iets aan hadden. Mijn blogs werden veel gelezen en ik kreeg mooie reacties. Dat ik andere vrouwen kon helpen, was net zo goed een steun voor mijzelf. Anders voelt het zo 'voor niets' om dit door te maken. Hoewel ik me nooit heb afgevraagd waarom mij dit moest overkomen; het was gewoon fijn dat ik iets voor anderen heb kunnen betekenen.'

Zonder in clichés te willen vervallen, vertelt Laura dat ze sterker uit de moeilijke periode tevoorschijn is gekomen. En dat ze heel veel steun heeft gehad aan de mensen om haar heen, wat hen dicht bij elkaar heeft gebracht. Ze vertelt dat de afgelopen twee jaar haar weerbaarder hebben gemaakt voor wat er op haar pad komt, en dat ze geen genoegen meer neemt met dingen waar ze niet gelukkig van wordt. 'Ik denk dat het niet voor niets is geweest dat mijn relatie na tien jaar uitging. Het werkte niet meer en ik

kon het niet opbrengen om eraan te blijven trekken. Nu ik zo nadrukkelijk voor het leven had gekozen, werd het ook tijd om helemaal te gaan leven zoals ik dat wil. Ook al weet ik nog niet precies wat dit betekent. Ik wil het gevoel volgen in wat ik nodig heb, zoals bijvoorbeeld met mijn huis. Na twee keer verhuizen woon ik nu op een prachtige plek tussen het groen, in plaats van in de stad. Er is zo ontzettend veel veranderd.'

Ook heeft Laura een nieuwe liefde gevonden. In het begin vond ze dat lastig, omdat ze na zo'n lange relatie dacht dat ze een tijdje alleen moest zijn. 'Toen vroeg ik mij af: waarom eigenlijk? Als het goed voelt met iemand, dan mag dat toch gewoon?' Tijdens het gesprek met Laura besef ik dat deze vrouw op jonge leeftijd in korte tijd een enorme transformatie heeft doorgemaakt. Wanneer ik haar vraag hoe zij de toekomst voor zich ziet, kijkt ze een beetje bedenkelijk. 'Dat vind ik best lastig, want het lijkt alsof alles nu mogelijk is. Vroeger dacht ik meer in de richting van huisje, boompje, beestje. Maar dat plaatje klopt niet meer. Ik vraag me steeds vaker af hoe je vanuit jezelf kunt kiezen. Hoe je omgaat met de maatschappelijke verwachtingen, terwijl je zelf misschien iets anders wilt.' Met de keuzes die Laura in de afgelopen tijd voor zichzelf heeft gemaakt, lijkt de weegschaal wel in een zekere richting over te hellen. En misschien dat ze ervoor kiest om zelfs nog meer vanuit haar hart te gaan leven.

'IK WIL KIEZEN VOOR HET LEVEN,
ZONDER BANG TE ZIJN.'

